

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Kiadó laptulajdonos: G á s z l ó J ó z s e f.	Egyesületi ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Heti: Negyedévre 3 korona. Félévre: 12 " Évi: 20 " Külföldre: Negyedévre 5 " Félévre: 10 " Évi: 20 "	Feltalálókörösztől Rudopánszky Gyula.		

A város nagy kölcsöne.

— aug. 6.

Sok szó esett mostanság a helyi lapokban a város által felvenni szándékolt nagy kölcsönről. Elgondolkoztunk ezeken a cikkeken, azok tartalmán és arra jöttünk rá, hogy a nagy kölcsön felvételének ellenzői nem vettek maguknak fáradságot sem a város szükségleteinek tanulmányozására, sem nem figyelték meg a városi tanács ama szilárd akaratát, melylyel a mostani terheken könnyíteni kíván és okosan beosztott törlesztési módokkal a függőben levő kérdéseket egy hosszú és kényelmes lejáratu kölcsönnel óhajtja megoldani. És mivel a közügyek higgadt elbírálásához a jóakaraton kívül még az is szükséges, hogy a szönyegen levő dolgok ismertető jegyeivel tisztában legyünk, nem is csodálkozunk, hogy olyan okokat olvassunk a nagy kölcsön felvétele ellen, melyek csak némi felvilágosítás után önmaguktól elenyésznek és még látszólagos bizonyító erejüket is elvesztik.

Mindenesetre sokkal kívánatosabb volna közigazgatási, rendőri, kulturális és egészségügyi szükségleteinket kész tőkéből fedezni. Erről a boldog állapotról azonban ez idő szerint nem beszélhetünk. Nem vádolunk senkit, mert a mult munkáinak és az elmult időszak rendszerének erősebb és gyöngébb megítélése úgy sem válnék javunkra. De, ha az ítélkezésbe bocsátkoznánk jó lélekkel mostani eladósodásunk bűntudatja gyanánt semmiesetre sem a városi tanácsot állítanám oda, hanem a közgyűlés azon részét, mely a városi fejedelmi birtokának: a Hortobágnak hasznosítását önös okokból ellenezte és ellenzi a jelenben is. Egy gazdag forrás nyílnék meg ezen

nagy darab föld okos és körültekintő hasznosításából az esetben, ha a polgárság képzelt, de ma már sem mivel sem támogatható jogairól le tudnak nagy célok megvalósítása érdekében mondani. Mert nemcsak könnyelműség, de egyenesen bűn azt a delibábos nagy mezőt bizonyos legetfési rendszer szerint kezelni a helyett, hogy annak egy nagy részét jövedelmezővé téve, a házi pénztán erejét gyarapítanánk. Egyesek érdekének ködképek gyanánt kell szétfoszlani a nagyobb, az egész várost emelő és nevelő érdekek előtt és éppen azért mindaddig csak lázas kapkodás lesz közigazgatási életünk, míg tisztába nem hozzuk a Hortobágy egyrésze hasznosításának kérdését. Elismerjük, hogy ezen kérdés megoldásához erős kéz és felemelkedett elme kell, amellyel, hogy nem alkalmas a kérdés bolygatása arra sem, hogy az ezzel a város javára foglalkozó népszerűségét emelje. Amde, akik a közügyek élén állanak, nem térhetnek ki immár e kérdés elől, — melynek megoldása anyagi helyzetünk gyökeres megjavításának egyetlen biztosítéka.

Igy állván a dolgok, kénytelenek vagyunk okvetlenül szükséges beruházásaink és szükségleteink fedezésére kölcsönhöz folyamodni. Jó ivóvizünk nincs, csatornáink kiépítetlenek első sorban. Egy nagy város, mely lakosainak egészségét félti nem zárkozhatik el a csatornázással kapcsolatos vízvezeték létesítése elől. Aki ezt ellenzi, vagy felesleges kiadásnak tartja, az vagy ellensége a józan haladásnak, vagy ellensége önmagának és embertársainak. Ennek szükségessége felett éppen azért vitatkozni nem lehet, legkevésbé Debrecenben, amelynek semmi folyóvíze sincs. Tehát nem a kényelmi nézőpont kívánja

ezen hasznos befektetést, hanem a polgárok legfőbb java: egészsége és élete.

Nem akarunk ezen alkalomból egyéb égető szükségleteinkre kiterjeszkeeni, annyi azonban bizonyos, hogy a városi tanács szeme nagyon jól látott, elméje nagyon helyesen ítélte meg a reánk váró létesítések szükségességét. Javaslatában nemes becsületes szándék vezet és éppen azért, ha a minden fennálló kévét megbolygatni szerető Zoilusok bele néznek a dolgok mélyébe, megfigyelik a város nagy és elodázhatlan szükségleteit, ha több jóakarattal és kevesebb személyeskedéssel, — gyanúsítással tanulmányozzák a nagy kölcsön felvételének szükségességét okvetlenül meg kell győződni arról, hogy a városi tanács ezen kérdés előtérbe hozásával a város fejlődésének útját jelelte meg a jövőre.

Sokszor, nagyon sokszor halljuk azt a vádat, hogy a város könyvnyelmu adóságokkal terheli meg polgárait. Azt is halljuk unostaltan, hogy a város igyekezzék jövedelmét intenzivebb módon emelni. Amde a mostani kölcsön felvétele mig egyrészt régen érzett hiányokat van hivatva pótolni, másrészt addig ne vádolja éppen a polgárság a városi tanácsot könnyelmű gazdálkodásnál, mig megokolatlan tiltakozásával ne bántás virágnak tarja a Hortobágy ügyének rendezését.

Alkotni, egy várost emelni, iakói anyagi és szellemi erejét nevelni, nagygyá és széppé tenni, közgazdaságilag gyarapítani, műveltségét fejleszteni, egészségügyileg jól berendezni nem lehet. A nemes szándékon és a közügyek szolgálatában határt nem ismerő buzgalmon kívül pénz is kell a modern alkotásokhoz és a közigazgatás mindennemű szük

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz” Debrecen, főtéren, a városházzal szemben

Ajánlja Harmat arcorát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsön az arenak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által velkedik bármilyen arc- vagy trizsporról. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: fehér, rózsaszín, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő arcorait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kisdoboz ára 40 fillér, nagy doboz áral kor. 1 kor. 60 fillér. Velupouder (3 féle színben) kisdoboz fill., nagy doboz 4 kor.

ségeihez. Elismerjük mi azt is, hogy kórköltő súlyos terheket ró az adó fizető polgárság vállaira. Ha azonban haladni akarunk, a haladás érdekében áldozatot is kell hoznunk. Más, kisebb vagyoni városok polgársága még több, az egyenes adót majdnem elérő kórköltőt fizet, de belátja, hogy ezen áldozata nélkül kerékkötővel látja el boldogulása és haladása szekerét. Már pedig a város közjavanak előmozdítása mind annyiunk kötelessége még akkor is ha ebből kifolgozólag terhek nehezedenek is reánk. A tegnapi közgyűlés bölcsesége megértette azt a régi nagy elvet, hogy: Salus reipublicae suprema lex esto!

ORSZÁGGYŰLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 5.

A legelsők között Bánffy Dezső báró jött be a Házba, azzal a szándékkal, hogy a takarmányhiány dolgában sürgős interpellációt terjeszt elő.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter is a korán érkezők között volt, mivel hogy az ő tárcáján folyik a szóvita. Pulpitusán szép rendben rakosgatja az írásait és nyugodalmasan várja, a míg az ülést megnyitják.

Hogy pedig szemre vannak annyian a mennyien, Percezel Dezső elnök tizenegyedfél órakor megnyitotta az ülést.

Elnök előterjeszti, hogy Bánffy Dezső báró sürgős interpellációt jegyzett be a takarmányhiányról. Megokolására háromnegyed 3 órakor tért át a ház.

Elnök ezután előterjeszti Fenyvessy Adolfnak, a gyorsiroda főnökének jelentését arról a vádról, mintha egyes lapokat nevezetesen a Pester-Lloydot levonatok dolgában előnyben részesítette volna. Az ügyet tegnap az ülés végén

Lengyel Zoltán tette szóvá. A gyorsiroda főnökének jelentése szerint az igazságügyminiszter tegnap betiltotta beszédének kiadását mindaddigra, a míg átnézte A Lloydnak azonban megengedte Fenyvessy, hogy a levonatot fordítsa, kötelezte azonban, hogy mindaddig nem közölheti lapjában, a míg a miniszter beszédét átnézte. Így is történt és vád őt nem érheti.

Rátkay László már ebben a dologban is jogtalan előnyt lát.

Olay Lajos szintén így vélekedett.

Ugron Gábor ellenben nem helytelenítette a gyorsiroda főnökének eljárását, mert a főnök kikötötte, hogy a beszéd mindaddig nem közölhető, a míg a miniszter átnézte.

Vészi József ebből az ötletből azt ajánlja, honosítsa meg a ház azt a gyakorlatot, a mit a külföld parlamentjei követnek, hogy ugyanis az ottani gyorsirodák a beszédeket rövid kivonatban is kiadják.

Elnök: Megigéri, hogy erről az eszméről gondoskodni fog, bár volt erről szó, a mikor a rendes napló kiadását elhatározták.

A ház a gyorsiroda főnökének jelentését tudomásul vette és a napirendre a honvédelmi tárca költségelirányzatának folytatólagoz tárgyalására tértek át.

Bakonyi Samu a Kossuth-párt állását fejtette ki. Szerinte a mai kormány katonai politikája az előző kormányok politikájától. Az előadó korszakalkotó vívmányokat lát a kormányelnök katonai programjában, pedig a kormány minden cselekedeteiben bizonytalanság uralkodik. A véderő törvény revíziója helyett csak ideiglenes intézkedésekkel áll elő a kormány. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A mi a nemzeti lételünkre mi sem jellemzőbb, mint az a nyilatkozat, a melyet a közös hadügyminiszter tett, a mikor kijelentette, hogy ő nem magyar, de szereti a magyarokat. A vívmányok kicsinyesek de arra való, hogy a horvát, cseh, lengyel nyelv számára kaparják ki a gesztenyét. A hadsereg, szelleme még most is német. A tiszték

az érintkezésben, a katonai kaszinóban németül beszélnek, sőt el van rendelve a német társalgás.

Olay Lajos: A honvédtiszt is németül kénytelen beszélni, ha elő akar lépni.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter fejével tagadólag int.

Bakonyi Samu: A honvédelmi miniszterter nem foglalkozik a katonai büntetőreformmal.

Nyiri Sándor miniszter: Igenis kijelentem, hogy foglalkozom vele.

Bakonyi Samu a magyar állam szuverinitását megsértve látja abban, hogy a közös hadügyminiszter hozzájárulásától teszi függővé a magyar nyelv használatának jogát a katonai igazságszolgáltatásban. (Helyeslés a baloldalon.) Tiltakozik a közös hadügyminiszter ingerenciája ellen ebben a kérdésben.

Határozati javaslatot nyújt be, utasítsa a ház a kormányt, hogy terjesszen be javaslatot az önálló magyar hadsereg felállítására iránt. (Eljenzés a szélsőbaloldalon.)

Udvarny Ferenc beszélt ezután, hogy a néppárt álláspontját kifejtse. A hadsereg szelleme még mindig német, a vezérkarban pedig csupa német van. Kívánja, hogy a vezérkarban a paritás mérvehez foglaljanak helyet a magyarok is.

Egri Béla szintén a költségvetés ellen beszél.

Elnök erre a vitát berekeszti,

Nyiri miniszter reflektált a felhangzott beszédekre, kérve a Házat, adjon időt a kormánynak, hogy katonai programját pontról-pontra végrehajtsa.

Ezután áttértek a részletek tárgyalására, melyet holnap folytatnak.

Bánffy Dezső báró interpelláció alakjában foglalkozott a takarmányhiánnyal, mely ellen sürgős orvoslást kíván a kormánnytól.

Tallian miniszter kijelentette, hogy a kormány komolyan foglalkozik a dologgal, nem mulaszt el semmit, mindent megtesz a veszedelem elhárítására. Ezzel az ülés véget ért.

Emlékezés Fadrusz Jánosra.

Pozsonyi emlékek.

Bolyogtam a város utcáin. A fogyó hold rejtelmes árnyakat rezzgett az ódon épületek templomok falain. A multak emléke mint láthatatlan fátyol lengett a századok nyomán. Mi minden tünt azóta a semmisségbe, öröm, bánat, remény, keserv mintha mind egy óriási. Eolhárán játszanék s lekötázta volna mindet, s hatalmas nemtő: az emlékezet. A Mária Terézia szobor előtt állottam. Sejtelmesen rajzolódott a márványalkotás a csillogos ég sötétjére.

Alant a sötétes talapzaton a távoli lámpák fénye tükrözött, mint megannyi apró szent Jánosbogar.

Oly tisztán állt előttem alkotójának képe, a hatalmas homlok, a beszédes nagy szemek, szinte fülembé zengtek szavai.

A teleplezésről jött haza. A csendes Budának egyik kávéházában találkoztunk véletlenül. Künn vihar készült s a távol megyörgés moraja törte meg az éjszaka csendjét.

Nagyjából választa a fényes ünnepélyt, de egy momentumnál hosszan

időzött s szeretetteljes érzéssel, kegyeletes kézzel domborította ki:

Tudod mikor legjavába folyt az ünnepély, nézem az én édes jó anyámat (ki annyjt küzdött, hogy rossz napjaimban fönntartson) úgy hulltak a könyei mint a sűrű nyári zápor, hidd el: Nem adtam volna nagyon sokért, ha én is nyakába borulva hullathatom az örömkönyveket. — Minő szép bensőségteljes jele a fiui szeretetnek nyilatkozik az egy szerű óhajlásban. A magasztalt, az ünnepelet, a nagy jövőjü művész, a király, a nagy méltóságok s az ünneplő ezek előtt, hogy éppen ezt óhajtsa, van ebben oly nagy emberi érzés, mi csak a valóban nagyra hivatottak tulajdona.

Elmondok egy komikus epizódot is. Valami idegen nagy méltóság félszeggel fixirozgatta őt, mikor a király mellett állott. Jó keményen visszanezett rá, mert azt gondolta: hó-hó bácsikám, ha valaki ilyen munkát végzett s ennyire megtisztelik, úgy ez megérdemli, hogy mindakét szemmel nézzenek rá.

Es tudod, végezte az epizód elbeszélését, kedélyesen nevetve, ettől kezdve az a bácsi mind a két szemét ugyancsak rám nyitotta. Hazamenet a csendes utcákban, hol csak a mi lépteink zaja

hangzott, sokszor megálltunk, újabb és újabb részletek jutottak eszébe.

Utunk már kettő vált. Mintha egy benső hatalmas érzéssel küzdene. Fülembé cseng ma is mint hangzottak szavai messze az éjféli esőben.

Kedves jó városom, édes derék Pozsony! soha, még haló poromban sem felejttem el jószágodat, mindvégig hálás fiad leszek.

Tíz év előtt Kolozsvárott találkoztunk. Mint a Mátyás-szobor pályázat nyertese időzött ott. A vendégszerető kincses Kolozsvár nap-nap után ünnepelte a nagy jövőjü művészt.

Egy közös jó barátunk házában együtt vacsoráltunk. Oly jól telt az idő s oly végtelen kedves volt a társaság, hogy bizony csak a kora hajnal vetett haza. A tüzes erdélyi, aranyszínűen csillogó borok mámorító hatását ellensúlyozni bebarangoltuk a várost.

Fadrusz elemében volt. Ötlet-ötletre jött. Kitünően mulattunk, közben szidva a rossz következet.

A főtérre jutva megmutatta a helyet, hol a Mátyás-szobornak állni kell. Ösmerve a vázlatot s az ő színes plasztikus előadását hallgatva, már ott láttam állni valóban hatalmas alkotást.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen szab. kir. város közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklése mellett tegnap délelőtti ülést tartott. Az ülés lefolyásáról az alábbiakat jelenti tudósítók:

A polgármester jelentése.

A polgármester előterjesztette a város mult havi állapotáról szóló jelentését.

A jelentés szerint a rendőrség a mult hóban letartóztatott gyilkosságért 1, rablásért 2, lopásért 5, erőszakos nemi közülésért 1, rendőri kihágásért 232 egyént. Ezek közül átadatott az ügyészségnek 9, rendőrileg megbüntettetett 232, eltoloncoltatott 30, kiutasított 42 egyén. A katonai létszám volt: közöshadseregben 1472 ember, 602 ló, honvédség 989 ember, 421 ló. A lakosság betegápolási adóiban 1151 korona 67 fillér, hadmentességi adóiban 495 kor. 17 fillér, fegyver adóiban 42 korona, iparkamarai költség 401 kor. 20 fillér, idegen adó 506 kor. 22 fillér, idegen illeték 1786 kor. 64 fillér, végrehajtási költség 350 kor. 77 fillér, 1 százalék járadék 241 kor. 58 fillér, 2 százalék tüzi váltás 483 kor. 32 fillér, 2 és félszáz, alamizsna váltás 845 kor. 54 fillér, 32 százalék pótdó 7730 kor. 69 fillér, ebadó 117 kor.

Közegészségügy.

A városi tisztifőorvosa: Sárváry Gyula dr. a város egészségügyi viszonyairól a következő jelentést terjesztette:

A közegészségügyi viszonyok július hóban is kedvezőlenek voltak, mert sok megbetegedés és sok haláleset fordult elő. — A megbetegedések leginkább az emésztő szervek hurutos bántalmaiból, különösen a csecsemők nyári hasmenéséből állottak; szövőányosan váltóláz is észleltetett. Heveny ragályos betegségek közül szövőányosan kanyaró, vörheny, roncóló toroklob és hasi hagymáz esetek észleltettek. Roncóló toroklobban és torokgyikban 7, vörhenyben 2, hasi hagymázban 3 haláleset fordult elő. Orvos-

A tisztán világló hajnali égen rózsás színű felhők usztak, az ódon templom falai sötétlőn vártak ki a pirkadattól s mi még mindig a szobor jövőjét tárgyaltuk:

Szinte hihetetlen, de mondom neked úgy van, mintha ősmertem volna Mátyást királyt. Igen sokban hasonlít a sorsunk. Küzdöttünk, bajlódunk s ő, mikor a legnagyobb előtt állott, mikor élete művére a koronát tette volna fel, elszólította a nagy kaszás.

Szeme csodásan világított, arca sápadt lett s aztán csendesen szomorúan mondta: Ne adja Isten, hogy ez legyen az én sorsom legyen az én sorsom is. Majd magasra tekintett s lábait mintha a földbe gyökereztek volna, melle hatalmasan domborult s szava szinte csengett a hajnali légben. De ez a szobor állni fog s dacolni a századokkal.

Jön majd idő, mikor a műtörténelem valóban hivatott s alapos művelője terjedelmes munkában fogja méltatni Pozsony nagy fiának, érenél maradandóbb érdemeit.

A nagy emberi tehetségek kevés valódi nagy művésznél támogatták oly mértékben a művészi tehetséget, mint éppen Fa usznál.

rendőrileg megvizsgáltatott a piacra hozott különböző élelmi cikkek és több ízben romlott élelmi szer koboztatott el és semmisített meg.

Népesedés.

Debrecenben a mult hóban született ev. ref. 67 fi, 57 nő, összesen 123, ág. ev. 1 nő, róm. kath. 17 fi, 13 nő, gör. kath. 8 fi, 1 nő, izraelita 8 fi, 3 nő, összesen 174 egyén. Érdekes és szokatlannak a főorvosi jelentésben az, hogy a mult és már az ezelőtti hóban is a halálozások felülmúlták a születési eseteket a mult hóban 32 vel, mely leginkább annak tulajdonítható, hogy a csecsemők nem kellő táplálkozásban, általában gyümölcsesél és nem nekik megfelelő étellekkel tápláltaknak, mely aztán tömeges bélihurut eseteket idéz elő.

Adóügy.

Eisemann Oszkár pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint a mult hóban egyenes adó befolyt: 80.303 korona 56 fillér, hátralék maradt: 886.617 korona 03 fillér, hadmentességi díjban befizetett 465 korona 44 fillér, bélyegjövedékben befolyt 30.194 korona 68 fillér, jegilletékben 32.634 korona 14 fillér, díjjövedékben 1017 korona 93 fillér, de hányjövedékben 148.566 korona 37 fillér, határvám jövedékben 10.854 korona 73 fillér, fogyasztási- és italadóban befolyt 25.000 korona. Fizetési halasztást összesen 40 esetben adtak.

KÖZIGAZGATÁS.

A nagy kölcsön ügye.

A tegnapi közgyűlésből.

Vecsey Imre főjegyző hosszas megokolással mutatja be a tanács javaslatát, gondosan kidolgozott munkájában a legapróbb rendelethez ismertetőn úgy a nagy kölcsön felvételének szükségességét, mint azon előnyöket, melyek ezen kölcsön felvételénél, illetve az osztrák-magyar bank ajánlatának az első

A nagyra termettség egyik pregáns vonása volt egyéniségének. Megjelenése, föllépése, hogy ne imponált volna a közrapi embereknek; mikor még Szilágyi Dezso is kénytelen volt bevallani, hogy ezek hosszú során közéletünk annyijelentését ősmerte, de neki csak egy ember imponált s ez Fadrusz János volt.

Pedig mi sem állott távolabb Fadrusztól mint éppen ez a szándék, hogy bármiknek imponálni akarjon.

Hányszor hullatták már sárguló lombjukat a kerepesi temető fái sírodra, kedves jó barátunk? Mintha csak tegnap hangzott volna koporsód fölött a gyászének ezernyi tömege a testvér főváros utain, terein utolsó útjára kísérve a magyar képző művészet egyik büszkeségét.

Emléked oly elevenen él még lelünkben. És nemzedétről nemzedékre élni fog, lelkesítő példa gyanánt vezérszilagul. Ha ismét egy sokra hivatott művész fia az ő koronázási városnak idegenbe indul tanulni küzdeni: jusson eszébe Fadrusz sorsa; jóban, szépben, nemeshen követendő példa gyanánt.

Kacziány Ödön.

pillanatban szembeötlőt. A városi tanács javaslatát éppen azért elfogadásra ajánlja.

A tanácsi javaslat ellen Ferenc Gyula szólalt fel, hosszasan fejtegetve ama nagy terheket, melyek ezen kölcsön felvételéből a városra hárulnak. Belátja ugyan a haladás szükségességét, de ez idő szerint nem találja alkalmasnak a viszonyokat ezen kölcsön felvételére. Szavaira Zádor Lajos felelt, meggyőző erővel fejtegetve a nagy kölcsön felvételénél szükségét. Szerinte oly nagy beruházások váltak szükségessé, hogy ezek elől nem térhet ki a város. Melegen ajánlja a tanács javaslatának elfogadását.

Márton Imre szintén a tanácsi javaslat elfogadása mellett érvel, mert a beruházások keresztülvitele révén iparosok és munkások kenyérhez, a megélhetés eszközeihez jutnak. Némi módosítással szívesen járul a tanács javaslatához; sőt azt tartja, ha nem volnának sürgős beruházások, teremteni kellene munkát, hogy a nép kenyeret kapjon.

Juhász Ignác tragikus hangon, modern Kassandre gyanánt jósolva azt állítja, hogy a kölcsön ügye nem volt előkészítve, holott egy éve tárgyaltuk immár az ügyet. Ugy látjuk, hogy Juhász Ignác bizottsági tag falusi módra kiakarta volna doboltatni ezt az ügyet.

Igéri, hogy arra legyen elfogadva a tanács javaslata, lesz idő, mikor rá fog mutatni aggodalmaira, melyeknek ma kifejezést ad. Nem járul a javaslattal, hanem a Ferenc Gyula által javasolt hetes bizottság tegyen jelentést a halasztást nem tűrő létesítményekről. Nem látja rózsás színben a kölcsönt és nem vár attól semmi üdvöset.

Szent Királyi Tivadar a tanács javaslatát fogadja el. Fejér Ferenc dr. szép és meggyőző szavakkal érvel a javaslat mellett. Simonffy Imre kir. tanácsos hosszasan fejtegeti a kérdést, javasolja a tanács javaslatának elfogadását nem fél a pótdó emelkedésétől, ha a város jövedelmét okos módon emeli.

Ferenczy Gyula a kérdést a szeptemberi közgyűlésre kívánja halasztatni és egy bizottságot küldeni. Zádor Lajos felel előtte szólónak, kijelentve, hogy éppen ő volt a Hortobágy honnositása mellett, de leszavazták. Kimerítettén a szóba, elnöklő főispán felteszi a kérdést a halasztásra. A halasztás mellett 15-en szavaztak és így a halasztási indítvány elesett. Miután Fejér Ferenc dr. indítványát visszavonta, a tanács javaslatát 65 szavazattal elfogadta a közgyűlés és határozattá vált, hogy az osztrák-magyar bankkal a 17 millió kölcsönt megkötik.

Városi közgyűlés.

Rendkívüli közgyűlésre gyűlt össze Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap délután a városi székház nagytermében. A közgyűlésen Domahidy Elemér főispán elnökölt. A bizottsági ta-

4

gok a rettentő hőség és nagy munkaidő dacára szép számban jelent meg, min denkit érdekelvén a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának ama pontja, mely a nagy kölesön felvételének ügyét jelezte. Itt ott harcias hangot hallatszottak fel a nagyterem ajtajában, azok ellenben, kik ezen kölesön felvételéből és ügyes felhasználásából a város jövő haladására következtek, igen örömmel várták a tanács idevonatkozó javaslatának felolvasását és a nagy kölesön szükségességének megokolását.

Domahidy Elemér főispán üdvözölvén a bizottsági tagokat, rövid velős szavakban mutat rá ezen rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának fontos pontjaira, különösen a nagy kölesön felvételére, melyel a beruházások tesznek szükségessé.

Első sorban is a május és júniusi polgármesteri jelentést hallgatta meg a közgyűlést, tudomásul vévén az abban előadottakat ugyancsak tudomásul vette a közgyűlés a kereskedelemügyi miniszter leiratát a Debrecen-Nagyvárad közt tervezett villamos vasút építése ügyében.

Elfogadta a közgyűlés a tanács előterjesztését, melyben a folyó évi közgyűlési határozat folytán a honvéd főrealiskolába felvételre két ifju, névszerint Vántsa Károly és Dömök Jenő lett bemutatva.

Az árvaszéki elnöknek az 1904 év első feléről bemutatott gondos jelentését a közgyűlés tudomásul vette. Ugyancsak tudomásul vette a városi főügyész jelentését a városnak folyamatban levő pereiről.

Elhatározta a közgyűlés már a mult alkalommal, hogy a Dobozy ház után levő földet eladja. Tegnap lett volna erre első ízben megejtve a szavazás, de a közgyűlés nem volt határozatképes.

A gyámpénztárt vizsgáló bizottság egyik tagja Szilágyi Imre ezen tisztségéről leköszönt. A közgyűlés ezen bizottsága tagjává a tanács javaslatára K. Kiss Józsefet választotta meg.

A felveendő nagy kölesön ügyében Vecsey Imre főjegyző mutatta be a tanács javaslatát. A javaslat egy igen gondos tanulmány és dicséri a főjegyző széles látókörét. A javaslat felolvasása után megindult a vita. Erről lapunk más helyén bővebben szólunk.

A tanács bemutatta jóváhagyás végett azon határozatát, melylyel a beállott tartós szárazság folytán az erdőséget a legeltetésre felszabadította. A közgyűlés ezt jóváhagyta.

A Halápon létesítendő elemi iskola céljaira a tanács 5200 korona jobbitást kért, melyet a közgyűlés megadott.

Néhány szabadságolás és nyugdíjazási kérvény elintézése után, a közgyűlés a főispán elnökével véget ért.

Egyház és iskola.

A miniszter köszönete. Berzeviczy Albrt, vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban kérte Kiss Árov ev. rev. püspököt, hogy a debreceni főiskola aip- és államvizsgáló bizottságai elnökeinek, valamint a kültagoknak elismerő köszönetét fejezze ki.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszántúli egyházkerület őszi közgyűlését, mint hivatalosan értesülünk, végleges megálapodás szerint október 18-20 napjait tartják meg. Ezt megelőzőleg a főiskola igazgatótanácsa a tanügyi bizottság tar- rendes közgyűlést, október első felében.

Kérdések

a magyar képviselőház számára.

(Lengyel Zoltán egy pofon dolgában interpellált a képviselőházban, a mely pofon hír szerint Szent-Jánoson jutott egy oláhnak. Nesi Pál azért intézett kérdést a kormányhoz, mért nem járt egy-két kocsival több vasárnapenként Pécelre. Mivel a képviselő urak ezekből a világraszóló kérdésekből lassanként kifogynak. segítségükre sietünk néhány interpellációmintával. Tessék.)

I.

A cake-walk.

Tisztelt képviselőház! Eötvös Károly képviselőtársam abban a gyönyörű beszédben, a mely a magyar zene dicsőítésére volt szánva, azt mondotta, hogy „van magyar tánc, tehát van magyar zene is.” Ezt a gyönyörű igazságot én most megfordítom. Mert az igazság hátulról is igazság, mint a hogy a szép asszony ingerlő akkor is, ha megfordul.

Magyar zene van. Van tehát magyar tánc is. Ha jól emlékszem, a magyar táncot hajdan csárdásnak nevézték és palotásnak, lassunak és frissenek. Ma azonban boston, walzer, kankán és cake-walk a neve. A fejét hátraszegi, a mellét kiböki, a lábát oldalt veti, a kezével kapkod, a ki ilyen táncot jár.

Ez a tánc kivételként bennünket magyar mivoltunkból. Ránk erőszakolja ez a tánc a néger kultúrát és szokásokat. Megrontja fajunkat és tönkreteszi nemzünket.

Mindezeknél fogva van szerencsém a következő interpellációt beterjeszteni:

Interpelláció

a magyar királyi belügyminiszter urhoz

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy cake-walk nevezetű néger-tánc a magyar nemzeti fejlődésnek utját vágja és a magyar táncot teljesen kiszorítja?

2. Szándékozik-e a miniszter ur e veszedelmes baj orvoslására megfelelő lépéseket (lehetőleg tánc lépéseket) tenni?

3. Kívánja-e a Buzalka nevezetű nemzeti műintézetnek magyaros karaktert visszadni?

II.

A sörhabról.

Tisztelt képviselőház!

Egy vérlázító eset kapcsán interpellációt intézek a pénzügyminiszter urhoz. Tegnap délelőtt történt, hogy a nagy meleg arra kényszerített, hogy betérjek a „Három zöld hordóhoz” nevezetű kocsmába. Egy korsó sört kértem. A pincér hozott is.

S ekkor mi történt? Az történt ekkor, hogy dühösen felugrottam s az asztalra csaptam teljes erőmből. A sör felborult, engem meg brutális erőszakkal kilöktek a „Három zöld hordó”-ból.

Midőn van szerencsém az immuni- som megsértése miatt panaszt emelni egyuttal előadom az asztalra-csapás valódi okait.

A hozott sörnek majdnem a fele hab volt. Tenyérnyi vastagon ült a hab a korsón s ennek a láttára az én ajkam is habzani kezdett a dühtől. A hab ugyan természetes alkatrésze a sörnek s ha teljesen hiányoznék, élvezhetetlenné válnék maga a sörrel is, de annyi habot adni, mint az a budapesti vendéglőben szokás, már nemesak embertelenség, hanem kihágás a szeszadótörvény ellen is.

Mindezek alapján a következő interpellációt intézem a pénzügyminiszter urhoz:

Interpelláció

a magy. kir. pénzügyminiszter urhoz.

1. Van-e tudomása a pénzügyminiszter urnak, hogy a „Három zöld hordó”-ban, de egyebütt is a fővárosban, habot mérnek sör helyet?

2. Szándékozik-e a miniszter ur törvényjavaslatot beterjeszteni, a melyben elrendeli, hogy a sörhab két centiméternél magasabb ne lehessen?

3. Avagy ha ezt nem tenné szándékozik-e intézkedni, hogy ezentul a kocsmárosok a sört és a habot külön-külön szolgálják fel? Akkor mindenki ennyi hakot tehet a sörébe, a megnyit akar.

III.

Az immunitás védelme.

Tisztelt Ház! Az utóbbi időben veszedelmesen gyakori lett a képviselőlk mente mi jogának megsértése. Ez onnan van, mert a legtöbb képviselő se külsőleg, se belsőleg nem olyan, mintha csakugyan képviselő volna. Némelyik olyan mint egy őrmester civilben, a másik meg olyan, mint egy szőnyegágens uniformisban.

A viselkedésükről pláne nem lehet a képviselőt megismeroi. Ez onnan van, hogy az utcákon és nyilvános helyeken nincsenek padfödelek, a miket verni lehetne, se pedig füttyölők, a mikbe bale lehetne fujni. Mivel ezenfelül a hangos kiabálás sem ildmos az utcán, még erről se lehet a képviselőt azonnal felismerni.

Már pedig a képviselőlk imént festett csoportjának olyan szüksége van a mentelmi jogra, mint a esigának a házára. Ez ő bástyája, az ő védelme, az ő erőssége. Ide bujhatik mindig, a miker kellemetlen szelek fujdogálnak.

Interpellációm tehát a következő:

Interpelláció

az összkormányhoz.

1. A mentelmi jognak gyakori megsértése vajjon nem tünt-e fel a tisztelt kormánynak?

2. Szándékozik-e ez ellen valamit tenni?

3. Nem foglalkozik-e azzal az ideával, hogy a képviselőlk jövőre vörös siphát viseljenek rajta a megfelelő számmal és ezzel a föllírással:

Képviselő, sérthetetlen.

Kaléz.

H I H H K.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Az ev. ref. egyház templomaiban holnap vasárnap délelőtt 9 órakor a következők végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Szele György lelkész. Kistemplomban Uray Sándor püspöki segédlelkész. Újtemplomban Sáfrány Lajos vallásnár. Ispotály templomban Dicsőffy József lelkész. Csapókerthben Kovács János népiszkolai felügyelő. Homokkerthben szintén lesz istentisztelet a szokot időben.

* **Személyi hír.** Hajdu Zsigmond az ev. ref. püspök titkára tegnap néhány heti szabadságra utazott Szatmárme- gyébe.

* **A zilahi honvédbakák Debrecenben.** A városunkban állomásozó 3. honvéd gyalogezred, Zilahon állomásozó 4 zászlóalj, vagyis a 13-16 század szeptem- ber 8-án vasuton városunkba érkezik, hogy helyben állomásozó három zászló-

ajjal együtt résztvegyen a Debrecenben tartandó összpontosító gyakorlaton. A zilahi bakák 10 napig maradnak városunkban és szeptember 18-án vasuton mennek vissza Zilahra.

* **Érdekes kinevezés.** Nem ritka ugyan, de elég érdekes az a kinevezés, mit a hivatalos lap tegnapi száma közöl. Ugyanis a vallás és közokt. miniszter Dr. Halmi Piroska okleveles középiskolai tanárt a tomesvári állami felsőbb leányiskolához tanárrá nevezte ki.

* **Kinevezések Hajdumegyében.** A belügyminiszter Eotvös Sándor községi főjegyzőt a püspökladányi anyakönyvvezetői teendőik elvégzésével bízta meg; a nánási anyakönyvvezetői kerületbe pedig Hegedüs Géza alrendőrkapitányt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

* **A póttartalékosok bevonulása.** Már egy hónappal ezelőtt megemlékeztünk lapunkban, hogy a városunkban állomásozó 3 honvéd gyalogezred, egyáltalában nem tart, a 2. honvéd huszár ezred pedig csak Berettyó Újfalu és Nagy Várad között tart ezredösszpontosító gyakorlatot, azonban póttartalékosokat az ide is hívnak be. A 3 honvéd gyalog, 2. honvéd huszár ezredéhez tartozó póttartalékosok e hó 21-én vonulnak be és szeptember 18-án szerelnak le. A vállalkozóknál kint levő lovakat pedig szeptember 22-én kell beszoigáltatni és szeptember 17-én adják vissza azokat a vállalkozóknak.

* **Magántanári előadás.** Lencz Géza az újonnan megválasztott mezőturi református lelkész, aki képesített teológiai tanár is, a debreceni ev. ref. főiskolán magántanári előadásokat fog tartani. Még pedig akként, hogy hetenként berándul a vonattal Mezőtúrról Debrecenbe a heti órák megtartására. A tanév elején „Az első keresztény gyülekezet megalakulása és szervezete” címmel fog speciális kolégiumot tartani.

* **Ráth Zoltán emléke.** Dr. Ráth Zoltánnak, a kassai kir. jogakadémia korán airbaszállt, tudós tanárának művészi sir-emlékét Kelemen Márton győri szobrász most állítja fel a győrbelvárosi temetőben, a hol az emlék ma szombaton, aug. 6-án délután fél 5 órakor fog ünnepélyesen felavattatni. A felavatás egyházi szertartását Pálmay Lajos ág. ev. lelkész végzi, aki az egyházi kar éneke után imát mond. Az akadémia megbízásából Balogh Jenő egyetemi tanár, az elhunyt legbensőbb barátja s tudományos babérokban osztályosa helyez koszorut a sirra, majd Szávay Gyula, kit szintén régi, meleg barátság kötelékei fűzték az elhunythoz s ki annak idején iskolatársa és később a csanaki csendes órákat megosztó szomszédja volt az elköltözöttnek, — mond beszédet, ezután az énekkar fejezi be egy bucsuzó dallal a kegyeletos ünnepet.

* **Kitiltott joghallgató.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Weisz Albert budapesti joghallgatót az ország összes főiskoláiból kitiltotta. Azért mert index hamisítást követett el. Sőt még azt is kimondta, hogy esetleg külföldön szer-

zendő oklevelét is érvénytelenné fogja tekinteni. Erről a debreceni főiskolát is leiratban értesítették.

* **Hírek a jogakadémiáról.** A debreceni ev. ref. jogakadémiának a jövő tanévre szóló tanrendjét jóváhagyólag vette tudomásul a vallás és közoktatásügyi miniszter. Az új tanrendben már ott szerepel Tóth Lajos dr. az újonnan megválasztott jogtanár. Még pedig a következő tanszakokkal: Magyar magánjog heti öt órában a másodéves hallgatók részére. Ausztriai magánjog heti hat órában a harmadéves hallgatók részére. — A miniszter jóváhagyta továbbá a vizsgabizottságokat, amelyek a következőképen alakultak meg: Az első alapvizsga elnöke Kovács Sándor dr. Helyettes elnöke Kérészy Zoltán dr. A második alapvizsga elnöke Bartha Béla dr. Helyettes elnöke Haendel Vilmos dr. A jogtudományi államvizsga elnöke Helle Károly dr. és Jászy Viktor dr. Kültagok: Balkányi Miklós dr., Balogh Imre, Bernáth Elemér, Czeglédi Mihály dr., Des Combes Henrik, Deák Ferenc, Gajzágó Béla dr., Magoss György dr., Márk Endre, Megyeri Pál dr., Nagy Lajos dr., Rottler Béla, Szeőke István dr., Szücs Miklós dr., Tüdős János dr., és Veszprémi Zoltán. Az államtudományi államvizsga elnöke Bartha Béla dr. és Jászy Viktor dr. Kültagok: Czeglédi Mihály dr., Fauszt Elek, Kola János dr., Komlóssy Arthur, Pénzes Sándor, Ronosik Lajos, Kőrösi Kálmán dr., Liszka Sándor, Szunyogh Sándor, Takács Ferenc, Veszprémi Zoltán, Popper Mór dr.

* **Halálozások.** Debrecen város halottjai az elmúlt napon a következők voltak: Tömörvári Erzsébet Jolán ev. ref. 3 hónapos; Zok Ibolyka Elle róm. kat. 25 napos; Pákozdi Erzsébet ev. ref. 4 napos; Szabó Mária ev. ref. 15 hónapos.

* **Felülfizetések és gyűjtések a Petőfi dalkör március 15. alapjára.** A f. é. Augusztus 2-ki dalestélyen felülfizettek: Komlóssy Arthur és Pap Ferenc 10—10 koronát, — Léngyel Imre, Váczy János, Dr. Varga Lajos, Bálint Sándorné 2—2, — Alföldy Mihály, Koroknay Lajos 1—1 kor. N. N. 40 fill. Együtt 30 kor. 40 fillér. — A f. é. március hóban eszközölt gyűjtések eredményeként. 1. Az 1-ső számú gyűjtőben Komlóssy Rózsika gyűjtése; 51 kor. 2. A 2. 6 és 19. számú iven Saláky Rózsika gyűjtése; 162 kor. 17 fill. 3. A 3-ik számú iven Szécsy Zsuzsika gyűjtése; 55 kor. 40 fillér. 4. A 4-ik számú iven Szathmáry Erzsike gyűjtése; 46 kor. 40 fill. 5. Az 5. sz. iven Kiss Ilonka és Erzsike gyűjtése; 20 kor. 10 fill. 6. A 7 és 18 sz. iven Koszkuay Rózsika és Piroska gyűjtése; 63 kor. 68 fill. 7. A 8. számú iven Szentjóni Jolán gyűjtése; 43 kor. 80 fill. 8. A 9. számú iven Horváth Róza gyűjtése; 36 kor. 60 fill. 9. A 10-ik számú iven Szathmáry Etelka gyűjtése; 24 kor. 60 fill. 10. A 11. számú iven Nagy Róza gyűjtése; 6 kor. 40 fill. 11. A 12. számú iven Ökrös Ilonka gyűjtése; 19 kor. 64 fill. 12. A 13, 15 és 17-ik számú iven Szabó Ilonka és Tóth Juliska gyűjtése; 76 kor. 99 fill. 13. A 13. számú iven Zong Julia gyűjtése; 34 kor. 70 fillér. 14. A 16. számú iven Magyar Juliska gyűjtése; 6 kor. 80 fill. A 19. iv összege

612 kor. 33 fillér az augusztus 2-iki felülfizetések 30 kor. 40 fill. — összesen 642 kor. 73 fillér mely összegek a gyűjtő iven nagyobbrész apró filléres tételekből a város szegényebb sorsú derék magyar lakosságának adománysiból a lelkes kis honleányok fáradságos szorgalma folytán gyűltek össze. S a midőn a t. adományozóknak a t. gyűjtő kiasszonyokak egyenként és összesen hála-köszönetemet nyilvánítom, egyszerű mind felhívom azon nénes keblű honfiakat és honleányokat, kiknek e hazafias célra adakozni még eddig alkalmuk nem volt, hogy a Petőfi dalkör által kezelt. Március 15. alapra bármily csekély adományaikat hozzám (piac-utca 9. sz. a) eljuttatni sziveskedjenek. Ugyancsak nálam a fentebbi gyűjtő iven másolatait megtekinthetők, az eredetiek az elnök úrnál vannak letéve. Minden legkisebb adományt köszönettel fogadok és nyilvánosan nyugtázok, de a fentebb kivonatosaan közölt gyűjtő iven eredménye a sok apró tétel miatt oly terjedelmes, hogy azoknak tételenként közli sére hírlapjaink nem vállalkozhattak. Debrecen. 1904. augusztus 5. Hazafias üdvözléssel Márton Gyula, a „Petőfi dalkör” pénztárnoka.

* **Elvágta a lábát.** A Debrecen sör-esarnokban a konyhában alkalmazta Harangi György tulajdonos Racz Flóra családleányt. Nem valami nagy sikerrel, mert már másodszer követelt el könnyen veszélyessé válható ügyetlenséget. Előbb mással, most pedig önmagával. Ugyanis rábírták, hogy vágja föl a husz apróra a szükséges sült elkészítéséhez. S amint vágta a húst, egyszer csak a husvágó bárd kiesett a kezéből és a lábára hullt. A ballába fejt az ujak fölött jó mélyen, mintegy 8—10 milliméternyire bevágta. Sérülésével tegnap bevitték a kózkórházba.

* **Mézeskalácsosok baja.** A mézeskalácsosok a közelmúltban Debrecen utcáinak sarkán ütötték fel apró sátraikat s öregbitették folyton a debreceni mézeskalács jó hírnevét. Azokban mióta a piacot oly gyönyörűen széjjel rendezte a szepitészeti bizottság, azóta mindenhol csak a panaszok száma folyton nő. A mézeskalácsosokat miutha elnyelte volna a föld, illetőleg olyan mellék sáktorokba rakták, amerre a madár so jár. Panaszra mentek a polgármesterhez, a főkapitányhoz, a tanácshoz, s csak azt érték el vele, hogy kaptak rengeteg ígéretet. Még lett ígérve, hogy a Nagytemplom körül, illetőleg, az ahhoz közel eső mellék utcákon lesznek elhelyezve, azonban az ígérlet máig sem öltött testet. S ha a közel jövőben sem segítenek valahogy a mézeskalácsosok baján, akkor kivész ez az utolsó speciálitása is Debrecennek. Így is csak az „n” betű van már meg. No meg a káromkodás kocsisok. Valaminek ez is valami.

* **Tűz.** Tegnap délelőtt fél tizenkettő tájban tűz ütött ki azv. Némethi Mihályné Loránffy utcai pincéjében. Mire a tűzoltók kivonultak, a házbeliek már minden nagyobb veszélynek elejét vették.

* **Tanoncszabadítás az ipartestületben.** 4-én délután volt az iparostanoncok vizsgája, amelyen a vizsgálatra előállított tanoncok közül 10 segéd diplomát

* **Egy kopasz fej, a melyen nincsen bélyeg.** Nemrégiben világszerte közölték a lapok, hogy a párisi kávéházak teraszain újabban mily sűrűen tüneznének fel a reklámcélokra szolgáló kopasz fejek. A hajtalan fejek boldog tulajdonosai jó pénzért készséggel bocsájtják koponyáikat egyes vállalatok rendelkezésére, amelyeknek, hirdetéseit híven terjesztetik mindenfelé. Egyikök azonban ugyancsak póruljárt az elmúlt napokban. Eppen egy bémész csoport előtt mutatta hátsó fejét, amikor csak egy rendőr lépett elébe s gunyos hangon ekkép szólította meg:

— Mondja csak uram, meg van ön bélyegezve?

— Tessék?

— Azt kérdezem, hogy meg van-e bélyegezve?

— De elvégre mi köze van Önnek én hozzám?

— Ne tessék az államhatalmat sértetgetni. Az ön koponyája hirdetési lap, ergo felül kell bélyegezni.

— Én...

— Semmi ellenmondás — fejezte be a rendőr a párbeszédet s a reklámbombor galériját megragadva, a lehető legiméletesebb módon kísérté be a rendőrállomásra — felülbélyegzés céljából.

* **A galambövészet állandósítása.** Erdős eszmét vetett fel a Debreceni Tornaegylet ügyvivő elnöke: Lassgallner Kálmán. Meg akarja a Tornaegyletben a galambövészetet honosítani, és egyidejűleg magát a lövészetet, a sportnak ezt a szórakoztató, de mindenesetre költségessé ágát. Ehhez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy Szemere Miklós Budapesten lakik és hogy Debrecen messze van Budapeستől. Egy lövelde felállítására legalább 3000 koronába kerül s a Tornaegyletnek mindössze 200 egynehány tagja van s a közül is legfeljebb 50 fizeti rendszeresen a tagsági díjat. Újabb költséggel terheli a Tornaegyletet mivel most is elég van, — nem célszerű, különben is meddő kísérlet volna. Leghelyesebb volna, ha a katonai lövöldét a phatrák meg hetenként egy-két napi használatra.

* **Elkobzott üvegek.** A rendőrség tegnap több vendéglőben elkobozta az üvegeket és poharakat, mert — ámbár hitelesítve voltak, korona — jelzése hiányzott.

* **A hőség áldozata.** Molnár Jenő a Kölcseői Segélyező egyesület tisztviselője tegnap hivatalos teendői elvégzése közben hirtelen rosszul lett s elájult. Társai lakására szállították, hol családja vette gondos ápolás alá.

* **Lopás.** Német Teréz tegnap be ment egy üzletbe vásárolni. Eközben 116 koronáról szóló Első Takarékpénztári betétkönyvecskéjét kilopták kosarából. A rendőrség nyomoz.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fénykép nagytársi műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

Angol zephir turistaing 2 frt Feketénél.

* **Előkelő életbiztosító intézet** szervezendő vezérigénysége részére titkárt keres. Ajánlatok B. R. L. jelige alatt Fischer J. D. hirdetési irodája Budapest IV. Gerlőczy utca. 1. küldendők.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

— (A kolozsvári új színház. A kolozsvári Nemzeti Színház új épületének tervrajza most kerül a nyilvánosság elé. A tervezők inkább a komoly és impozáns benyomásra, szilárdságra és arányosságra, mint keresett díszesekre törekedtek, a belső berendezést illetőleg pedig a célszerűséget, használhatóságot és biztosságot tartották szem előtt. A színház 25 méter magas lesz. A nézőtérén 1300 ember fér el. A biztosság okából a földszintről mindkét oldalán 5-5 kijárat nyílik s ezért csak két proscenium-páholy lesz a földszinten. A földszinten van 438 zsölyeszék, 196 állóhely.

Az emeleten lesz két proscenium-páholy és 48 kisebb páholy. Fölöttük megfelelő páholsor lesz elhelyezve ugyanily számban és mértékben. A többi helyett erkélyülések foglalják el, összesen 232 helylyel. Ezekben túl vannak a karzati helyek, hol 84 ülőhely és 128 állóhely van. A páholyokon kívül ülőhely lesz összesen 754, állóhely 324. A színpad ketős. Az első nagy színpad 12 m. mély, 18 m. széles és 20 m. magas. A hátsó kisebb színpad 11 m. széles, 73 m. mély és 77 m. magasságú. Körülötte a kényelmes öltözők, közös társalgóterem. A színpad fölött két gépezettel könnyen nyitható hatalmas szellőző nyílás, melyek kinyitván, tűz esetén olyan erős légmozgást támasztanak, hogy a füstnek — ami pedig a leginkább vész okozó — a nézőtérre jutása csaknem teljesen ki van zárva.

A zenekarban 40 zenész számára van hely. A kimenet három oldalon történik, ami lehetővé teszi, hogy a közönség a lehetővé leggyorsabban és minden tolongás nélkül jusson ki. A világítás villamos erőre van tervezve, a vízvezeték kellő mennyiségű vizet szolgáltat mindenféle célra.

— (Egy színész visszavonulása.) Solyomossy Elek a Népszínház kedvelt tagja, október hó elején teljesen visszavonul a színpadtól. Színészségének harmincadik évfordulóján és a Népszínháznál eltöltött huszonöt évi működése után megváltik a népszínházról. Solyomossy Elek azonban továbbra is fogja vezetni színésziskoláját. Állandó lakhelye azonban Enyed lesz, ahol telket veti és házat épít rája. Es hogy pályája csufosan érjen véget: megválasztatja magát képviselőnek.

TAVIRATOR.

A japán-orosz háború.

Pétervár, aug. 5. Szaharov tábornoknak a 31 iki küzdelemről szóló jelentése a következőket tartalmazza: 3 óra 40 perckor jelentés érkezett, hogy azt az ezredet, a mely a legszélső jobb szárnyán állott, a helységeben elfoglalt állásából az ellenség megkerülési tevé-

miatt visszavonatot. Hat használhatatlanná tett ágyut hagytak hátra. Két tiszt megsebesült, kettő elesett. A japánok bal szárnyukra még két üteget állítottak a már működőben lévő ágyuk mellé és hozzáfogtak ütegeink lövéséhez, Ennek következtében a küzdelem a jobb szárnyon meghosszabodott. Ez volt az oka annak, hogy tűzérsgünket használhatatlanná tették és csapatunk jobb szárnyát jelentékeny veszteség érte, ütegeinket teljesen megsemmisítették.

London, aug. 5. Liajngtól délre már megkezdődött a döntő ütközet a japáni és az orosz hadsereg között,

Pétervár, aug. 5. A legfontosabb portarturi erődök a veszteségek dacára még mindig orosz kézben vannak.

Japán kém Moszkvában.

Pétervár, augusztus 5. A Moszkva kürszki vasuti vonalon Moszkvánál letartóztattak egy japánt, aki rajzot készített a vasuti hid vasszerkezetéről. A nála talált terveket és rajzokat elkobozták.

Királyok találkozása.

Gartem, aug. 5. Ferenc József király ma itt találkozott György szász királylyal, akit innen egész Salzburgig elkísért.

Réti tűz Pozsonyban.

Pozsony, aug. 5. A Nobel féle dinamitgyár mellett a rét a nagy szárazság folytán könnyen tüzet fogott és csakhamar lángokba állott. A tűz közelsége miatt a gyár nagy veszedelemben forgott.

Véres bucsu.

Székesfehérvár, aug. 5. Sárkereszturon ma tartották meg a bucsut. Szekeres József tánc közben egy kocsilöcsessel agyonütötte Mészáros József 27 éves legényt, akiről azt hitte, hogy az 5 akaratára ellenére csárdás helyett polkát húzat a cigánynyal. A csendőrök Szekereset azonnal letartóztatták. Tömössy József székesfehérvári vizsgálóbíró a gyilkosság helyszínére utazott.

Fölfedezett bombagyár.

Pétervár, augusztus 5. Egy elhagyott és félig rombadólt kriptában a rendőrség bombagyarat fedezett föl. A kutatás alkalmával tíz kész bombát találtak, amelyek mindegyike ugyanolyan volt, mint a milyennel Plehve minisztert megölték. A rendőrség a neveket erősen titkolja.

Apagyilkos fiuk.

Szombathely, augusztus 5. Két síheder, az egyik 16, a másik 15 éves. Győrvar vas megyei községben meggyilkolta atyját, Gottharg János jómodu győrvari gazda éppen tegnap akarta ol-tárhoz vezetni menyasszonyát, Kovács Agnest, két fia azonban ellenzte atyja második házasságát, mert félték, hogy az asszony előrkli előlük az apai just. Az apa nem törődött fiainak ellenkezésével; szerdán megvásárolta a kelengyét.

azután megtett minden előkészületet a lakodalomra. Tegnap reggel a két fiu beállított atyjához és durván felszólították, hogy hagyjon fel házassági tervével. Az öreg kiutasította fiait, mire a két fiu nekieset atyjának és brutális vadsággal agyonverték. A fiatal gyilkosok önként jelentkeztek a vasvári járásbírósnál.

A mészárosok harca.

Csikágó, aug. 5. A már majdnem hetek óta tartó mészáros-bérharc mindinkább nagyobb és veszedelmesebb méreteket ölt. A munkaszünetlők és a rendőrség közt újabb utcai harc fejlődött ki, amelyek ezuttal ötven súlyos sebesültje van.

Családirtás.

Paks, aug. 5. Vörös Andor iparos ma délelőtt családi viszály miatt agyonölte feleségét, s azután önmagát. Mindkettő szörnyet halt.

Leszakatt hid.

Maros-Ludas, aug. 5. A marosludasi fahid, amely a Maroson vezet keresztül, tegnap leszakadt, amikor tíz négyökrös szekér áthaladt rajta. Három ember, egy fiu és nyolc ökör esett bele a vízbe. Azonban mindegyiküket sikerült kimenteni a vízből, amennyiben a tartós szárazság következtében a vízállás nagyon mélyre leapadt.

Az angol mezőgazdaság védelme.

London, aug. 5. A portlandi herceg wilbeck-abbeyi birtokán Chamberlain ma 12,000 személyből kifejtette, hogy a mezőgazdaságot ugyanolyan védelemben akarja részesíteni, mint a milyenben az ipar részeseül és pedig a legfőbb mezőgazdasági terményekre vetendő vámmal. Kétszillinges vámot ajánl a buza és egyéb gabonafélék quarteréje a tengeri kivitelével és éppen ilyen magas vámot a lisztre. Továbbá azt javasolja, hogy az országban termelt vagy az országba szállított minden buzát Angliában öröklék meg. Ötszillinges vámot ajánl húsra és tejterményekre, baromfira és gyümölcsökre.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 5. Buzakinálát erős vételkedv élénk. Emelkedő irányzat mellett 100,000 métermázsza került forgalomba 30 fillérig drágább áron. Egyébb gabonafélék közül rozs 10-15 tengeri és zab 15 fillérral drágább. Idő: meleg.

6398 Tk.
1904.

Árverési hirdetmény kivonata.

A debreceni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Első Magyar Gazdasági gépgyár részvény társaság végrehajtatónak Nagy Sándorné Böször-

ményi Zsófia végrehajtást szenvedő elleni 3642 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék a debreceni kir. járásbírósnak területén lévő Hajdusámson község határában fekvő a hajdusámsoni 1129. sz. tjkvben Nagy Sándorné Böszörményi Zsófia tulajdonául A + 1. sor 446. hrsz. alatt felvett 446. hrsz. számú ház udvar és kertre 931 koronában továbbá a hajdusámsoni 1914. sz. tjkvben A + 1. sor 1398a. hrsz. alatt felvett szintén Nagy Sándorné Böszörményi Zsófia tulajdonát tevő tagbirtokra 1012 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban, még pedig a C. 16. illetve C. 17. sorszám alatt a 6830 900. számú végzéssel Nagy Sándor javára bekebelezett holtig tartó haszon élvezeteti jog érintetlen hagyása mellett az árverést elrendelte.

Ha azonban a sámsoni 1129. sz. tjkvben foglalt 446. hrsz. ingatlan a haszonélvezeti jog fentartásával olyan árban adatnék el, mely az érintett haszonélvezeti jogot megelőző jelzalogos követelések kielégítésére szükségesnek mutatkozó 7714 koronában megállapított összeget meg nem üti, továbbá ha a sámsoni 1914. sz. tjkvben foglalt 1398a. hrsz. ingatlan a haszonélvezeti jog fentartásával olyan árban adatnék el, mely az érintett haszonélvezeti jogot megelőző jelzalogos

követelések kielégítésére szükségesnek mutatkozó 8124 koronában megállapított összeget meg nem üti, az árverés az érintett ingatlanokra nézve hatálytalanná válik és azok a haszonélvezeti jog fentartása nélkül a kitűzött határnapon nyomban újabban elárvereztetnek.

A fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 26. napján délelőtt 10 órakor Hajdusámson község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10 százalékat vagyis 93 kor. 10 fillért illetve 101 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpéruznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

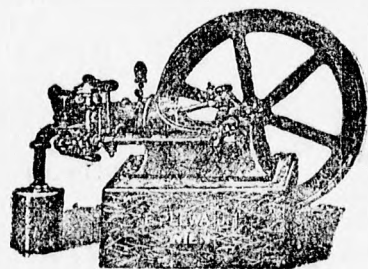
Debrecen, 1904 június hó 21-én.

Harsányi

kir. törvényszéki bíró.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., Váci-körút 61.

Braun és Klasek utóda Pawal E. mérnök.

kir. szab. gép és motorgyárának magyarországi vezérképviselője és raktára.

legújabb rendszerű benzín-, gáz-, petrolin- és gőz
MOTOROK 2-100

Benzin- és Petrolin-Lokomobilok 2-20 PH.

ugyanazon motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemséget 16óránként és óránként 2-8 fillérral olcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Szolid vidéki képviselők alkalmazhatnak.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Pazolai János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

Mosóférfi ruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i magyar gyártmány, ●

I öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig,

DONOGÁN és SOMOSSY

Kurz József és Tsa utóda cégével,

Debrecen, Kistemp ombazár.

Eladó

60 hold föld,

kellő épületekkel, egy hold ujonnan ültetett szőlővel. Kedvező feltételek mellett. Tudakozódhatni

Budaházy György Hajdusámson.

Fényképező gépek,

lemezek, filmek előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban, gyári áron részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, Városház épület.

Tanítás és sötétkamara használatára díjtalan.

Legrégibb és legnagyobb butoraktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

legnagyobb választékban, jutányos áron, izlése és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol úgy a legszerényebb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberedezések és diszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

SPECIALISTA

sérvkötőkben

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pellotával, a legtökéletesebb a maga nemében. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Á r a k :

Egyoldalu — 12 korona.

Kétoldalu — 24 korona.

Ujdonság! Kétoldalu — 24 korona. Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő“

szarvasbőr védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem kedvelő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható.

Ára: Egyoldalu 10 korona. — Kétoldalu 20 korona.

valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid és tartós kivitelben! Árak 6—8—10 korona.

Testgyógyászati gyáramban teljes jóállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá

Műláruk és mizek arputáltak részére.

Műtűk és egyenes arlok feirdennöttek részére.

Járó és támgépek, csomb-, térd és bokazírtlet gyógyásrái stb. Baskötők, gycmorhaj, vándorvесе, köldékűrv és lógó has ellen 7—24 koronáig.

Havilajkötők 5—11 koronáig, Gumigöresér narisnyák, 3—15 koronáig, heretartók, 0.50—4 koronáig (Suspensor) stb.

Legújabb szerkezetű

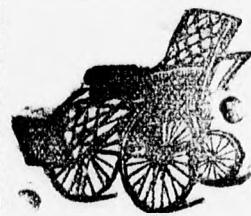
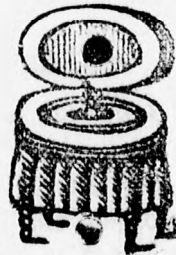
Betegülő-kocsik és székek

lébhadózők és rokkantak számára elismert legjobb minőség, eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság

Igen célszerű

Cs. és ko. sz. szagtalan higienikus szobaürszék (aset) legenteseen zárható fedéllel!

selotppapir-tartók, eredeti angol klosetpapiros, higienikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendő gőmlők, inhaláló-gépek, pöcsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és betegk nyelemhez való összes cikkek gyári raktára.

Fontos

cséplőgéptulajdonosok részére!

Mentőszekények első segélyhez, legújabb miniszteri előírás szerint.

Gummi!

Valódi francia óvszer-küönlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2—12 koronáig. Háthó jag 6—12 koronáig.

Női óvszerek

(Pessarium oclusivum) Mensinga tár új módszere szerint, több mint 100-szor használatra. Orvosi rendelésre adatik ki Ára kor. 3—5. Bevezető készülék hozzá kor. 3—, Női biztonsági szivacs, ára tucatonként kor 4—12.

Legújabb

1903—4. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

Uj! Auto Vagnal Spray! Uj!

a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15.—.

Keleti J,

műszergyáros

Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita rend zárdapalotában.)

Gyár: Központi városház. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés!

Ezen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetésnyel küldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárunknál 20 szágzalkényi kedvezményt nyújtok.